

Ytringer gik ud paa at opmale Uromomenter og Farer. Det er blevet en Slags Modesag i vide Kredse nu at sige, at Locarno-Aanden er død, eller at den er visnet. Det er fuldkommen analogt med, hvad vi i tidligere Tider har set med Hensyn til Folkeforbundet. Jeg tror ikke, man nytter nogen Tendens ved at stille sig paa dette Standpunkt, at gøre alt det Arbejde, der er udført i Locarno, til noget, der er lagt ad acta, noget, som er forbigaaet, og at kendetegne den nuværende Situation som en, der aabner ind til mørkere og vanskeligere Tider. Det er klart, at vi befinder os i en Overgangsperiode, hvor der endnu vil være mange Vanskeligheder at skaffe til Side, det har jeg altid været klar over, men det skal ikke forhindre mig i at være medvirkende ved disse Forslags Gennemførelse. I den Henseende kan jeg henvise til en Ytring, som jeg fremkom med i min Forelæggelsestale angaaende Voldgiftskonventionerne. Jeg sagde den Gang, at enhver Udvikling foregaar formentlig bedst sporadisk, og hvad jeg sagde den Gang om Voldgiftskonventionerne, mener jeg ogsaa gælder dette Spørgsmaal. Jeg tror, som jeg sagde ved en tidligere Lejlighed, ikke, at Nedrustningen nogen Sinde vil foregaa samtidig paa samme Klokkeslæt over en stor Del af Staterne. Det er praktisk umuligt, men naar man vil arbejde hen mod Nedrustningen, ser jeg ikke rettere end, at det vil være langt bedre, langt mere praktisk og langt mere betryggende for hele Udviklingens Fremme, at man i de enkelte Lande tager disse Problemer op til en gradvis Behandling, end at man lader 5 være lige. I saa Fald kommer der maaske en Nedrustningskonference, og der kommer maaske en Konvention med visse Bestemmelser, som man skal føre ud i Livet. Men hvorledes bliver det saa? Saa vil man dog staa overfor Parlamenternes Afgørelse. Er det da ikke en meget bedre Vej — Vejen bliver formodentlig lang og trang, jeg har altid regnet med en langsom Udvikling paa dette Omraade —, at man til Stadighed har dette Spørgsmaal levende for sig, og at man lader alle Meningsytringer komme til deres Ret, at man i det hele taget vil klare sig, hvorhen Folkevillien bærer.

Det var mig en stor Tilfredsstillelse at bemærke, at det ærede Medlem Hr. Brorsen

i Dag med Flid undgik Ordet *effektivt*. Han talte om det loyale og solidariske Samarbejde med andre Nationer. I min sidste Tale havde jeg Lejlighed til netop at citere det ærede Medlem og med Hensyn til hans Førdring om et loyalt — den Gang hed det *effektivt* — Samarbejde at henvise til en tidligere Udtalelse fra min Side, gaaende ud paa, at vi altid vilde være beredt til at tage rimelige Hensyn til de Ønsker, der maatte komme frem fra Folkeforbundets Side. Dermed kan enhver Beskyldning om Illoyalitet overfor Folkeforbundet efter min Mening anses for bortfaldet. (*Kragh*: Er det nok blot at sige det, er det tilstrækkeligt blot at sige det?).

Formanden: Det ærede Medlem maa ikke afbryde. (*Fraenkel*: Hvad gør det?) Det strider mod Forretningsordenen at gøre det.

Udenrigsministeren (Moltke): Med disse Udtalelser har jeg formentlig ogsaa udtømt Spørgsmaalet om den isolerede Fremgangsmaade paa dette Omraade. Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen udtalte, at Udlandets Opmærksomhed aldrig har været saa stærkt henvendt paa Danmark som i Anledning af disse Forslag. Jeg tror ikke, jeg kan dele denne Opfattelse. Jeg tror, at jeg, som i min daglige Virksomhed beskæftiger mig meget med den fremmede Presse, kan sige, at den fremmede Presse beskæftiger sig i ganske anderledes Grad med vore økonomiske Forhold, vore kulturelle Forhold, og at den tværtimod i ganske forsvindende Grad beskæftiger sig med dette.

Jeg vil dernæst gerne gøre en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Holger Andersens Forespørgsel, som vistnok kan identificeres med det ærede Medlem Hr. Pürschels, med Hensyn til min Stilling til Uvalgets Betænkning og de Forbehold, jeg har taget i min Tale i December. Jeg vil til Forklaring af mit Standpunkt der slutte mig til den Opfattelse, som det ærede Medlem Hr. Moltesen gjorde gældende, at der er to Mentaliteter, der her strides med hinanden. Den ene er fast forankret i Traditioner, i Opfattelser, som man ikke kan komme løs fra, den anden støtter sig paa Principper, Teorier, om man vil, Doktriner, som man har tilkæmpet sig ved Erfaringer og for